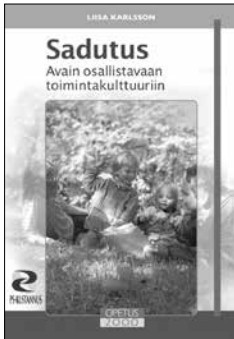

ESIPUHE

Ensimmäinen *Sadutus*-kirja ilmestyi vuonna 2003. Yli kymmenessä vuodessa on tapahtunut paljon. Tuolloin kirjan kansikuvassa olleet lapset ovat kasvaneet tämän uudistetun painoksen kansikuvassa oleviksi nuoriksi. Samalla sadutuksen sovellusalueet ovat monipuolistuneet ja sadutukseen liittyvää tutkimusta on tehty paljon. Sadutus on levinnyt laajalle Suomessa ja moniin muihin maihin aivan kuten silloiset Stakesin pääjohtaja Vappu Taipale ja Opetushallituksen pääjohtaja Kirsi Lindroos kirjan ensipainoksen esipuheessa toivoivat:

”Sadutus on suuri sosiaalinen innovaatio. Siihen tarvitaan vain vähän välineitä, mutta varusteena on oltava myös vallankumouksellinen suhtautuminen lapseen. Luotetaan, että jokaisella lapsella on sanottavaa ja että jokainen lapsi osaa pukea ajatuksensa sadun muotoon. Aikuinen suostutellaan kuuntelemaan, mitä lapsi kertoo, ja arvostamaan lapsen ajatuksia. Rakennetaan yhteisyyttä, kuuntelemista ja verkostoja. Sadutus toimii myös sosiaalisen pääoman rakentajana. Syn-

tyy luottamusta, vastavuoroisuutta ja toinen toisensa arvostamista.

Tämä kirja tuo sadutuksen kaikkien ulottuville ja rakentaa kohtaavaa ja osallistavaa toimintakulttuuria. Levitköön tämä sosiaalinen innovaatio kaikkien lasten kanssa työskentelevien ja lasten kanssa elävien keskuuteen!

Tähän uudistettuun painokseen on tullut uusia sovelluksia kuten lapset etnografeina. Lisäksi on lisätty uusia tapoja käyttää sadutusta. Samoin on lisätty tieteellisiä perusteluja sadutukselle. Uusia esi-

merkkejä, uutta tutkimustietoa ja lähteitä on myös lisätty. Uutta on myös laaja esittely tutkimus- ja kehittämishanketuloksista, jotka liittyvät sadutukseen ja osallisuuden toimintakulttuuriin.

Sadutukseen liittyviä kehittämis- ja tutkimushankkeita, kouluksia ja seminaareja koordinoi *Lapset kertovat ja toimivat* -kehittäjä- ja tutkijaverkosto (LKT). Toiminnassa hakeudutaan erityisesti lasten ja nuorten mutta myös aikuisten kokemusten äärelle. Perinteisestä lasta kohteellistavasta orientaatiosta pyritään eroon nostamalla esiin lasten ja nuorten ajatuksia, heidän omaa kulttuuriaan, kuten leikkejä, keskusteluja ja kertomuksia sekä heille ominaisia tiedon tuottamisen tapoja. Myös työkäytäntöjen, tutkimuksellisten analysointivälineiden ja osallisuutta edistävien koulutusjärjestelmien kehittäminen kuuluvat toimintaan. Keskiössä on lasten ja nuorten lisäksi myös aikuisten ja vanhusten osallisuus perheissä ja yhteiskunnallisissa palvelujärjestelmissä sekä kansainvälisessä yhteistyössä.

Sadutusmenetelmän kehittämiseen on tarvittu monia uutteria ja paneutuneita vanhempia ja työntekijöitä, tutkijoita sekä kehittäjiä. Erityisesti Satukeikka-projektissa mukana olleet innokkaat kehittäjät ansaitsevat suuren kiitoksen. Suurin kiitos kuuluu kymmenille tuhansille lapsille ja nuorille, jotka ovat innostaneet luovuudellaan, ideoillaan ja satujen rikkaudella aikuisia sukeltamaan kanssaan lasten ja nuorten ihmeelliseen maailmaan.

Erityisen lämpimästi haluan kiittää sadutusmenetelmän keksijää Monika Riihelää, joka on monilla kommentaillaan ja teksteillään tuonut uusia näkökulmia käsikirjoitukseen. Suuri, lämmin kiitos *Lapset kertovat ja toimivat* -verkoston tutkijoille ja kehittäjille kuten Reeli Karimäelle, Riikka Hohdille, Helena Lindqvistille, Minna Lähtenmäelle, Anna-Leena Lastikalle, Niina Rutaselle, Brita Ruutiaiselle ja Ritva Reedille. Iloinen kiitos Tuula Steniukselle innostavista kokemuksista etenkin aikuissaduttajana, Erja Kyllöselle, Aila Keturille, Tuuli Lankiselle ja muille opettajille koulusadutuskokemuksista. Lisäksi haluan kiittää Sirkka Leivoa, Aila Holopaista ja kaikkia muita päivähoiton ja esiopetuksen kokemuksista. Kiitet-

tävien joukkoon kuuluvat myös suuri vapaaehtoistoiminnan joukko kuten MLL:n Kaija Reiman-Salminen, globaalisaduttajat Kirsti Palonen ja Sirkku Kivistö sekä monet eri alan saduttavat toimijat. Kiitos Suomen Akatemian rahoittamalle hankkeelle *Lapset kertovat hyvinvoinnistaan – kuka kuuntelee? Lasten äänet kuuluviin!* (Tellis 1134911) ja Suomen Tietokirjailijat ry:lle.

Lämmin kiitos Eki Niemistölle, joka työssään jatkuvasti kehittää pienryhmätoimintaa ja osallisuuden toimintakulttuuria koulussa ja joka on antanut kielenhuollollisia kommentteja. Suuri halaus lapsilleni Anna Karlssonille ja Tomas Niemistölle, jotka ovat omilla saduillaan, leikeillään, kuvillaan ja pohdintoillaan jatkuvasti innostaneet minua ja tuoneet uusia ideoita kirjoitusvaiheessa ja luovuttaneet äidin aikaa kirjoittamiseen. Iloinen kiitos lukijoilta saamastani runsaasta ja erittäin myönteisestä palautteesta.

Kirja on omistettu
satojen satujen ja
oivallisten ajatusten kertojille,
till min dotter Anna Pinja Maria,
till min son Tomas Miro Mikael,
till min mor Monika Anna Theresia,
rakkaille ystäväilleni,
kaikille sadutusmenetelmän oivaltajille, kehittäjille ja tutkijoille

Helsingissä ja Savonlinnassa 4.4.2014

Liisa Karlsson